

Att främja en mer effektiv och enhetlig tillsyn enligt miljöbalken

Redovisning av ett regeringsuppdrag
2024-02-07

Länsstyrelserna

KEMI
Kemikalieinspektionen

Folkhälsomyndigheten

Havs
och Vatten
myndigheten

Program

Inledning

Björn Risinger, Eva Svensson och Stefan Engblom, Naturvårdsverket

Information från Regeringskansliet

Marie Becker, Klimat- och näringslivsdepartementet

Redovisning från respektive deluppdrag

- Generellt om regeringsuppdraget, Eva Svensson, Naturvårdsverket)
- Nationella tillsynsstrategin, Stefan Engblom, Naturvårdsverket)
- Plan för ökad digitalisering, Sara Norqvist, Naturvårdsverket)
- Kriterier för kompetens, Sara Wahrby, Miljösamverkan Sverige)

Frågestund med chefsgruppen

Mona Strandmark, Jordbruksverket, Magnus Danielsson, Kemikalieinspektionen, Johan Stål, Havs- och vattenmyndigheten, Karin Ljung Björklund, Folkhälsomyndigheten och Gustav Enander, länsstyrelsen Jönköping, Karin Dunér och Eva Svensson, Naturvårdsverket

Svar på frågor och avslutning

Vi svarar på inkomna frågor.

Regeringsuppdrag att främja en enhetlig och effektiv miljötillsyn

Marie Becker
Miljöprövningsenheten

Återkommande granskningar – ständig förbättring.....

- OECD:s granskning av Sveriges miljöpolitik, 2014
- Vägledningen till en bättre tillsyn, Statskontoret, 2014
- Bädda för bättre tillsyn, Riksrevisionen 2018
- KOM:s granskning av genomförandet av miljöpolitiken, Sverige, 2017
- Miljötillsyn och sanktioner, SOU 2017:63
- KOM:s granskning av genomförandet av miljöpolitiken, Sverige, 2019
- Om kommunal samverkan inom miljötillsyn och livsmedelskontroll, Länsstyrelserna, 2020

För en mer enhetlig och effektiv miljötillsyn 2020-2023

- Gemensamma mål - en nationell strategi för miljötillsynen
- Samverkan
- Digitalisering och uppföljning
- Kompetenskrav, fort- och vidareutbildning

Vad händer sen
?

Effektiv och enhetlig tillsyn

En strategi för effektivare, mer likvärdig och transparent tillsyn

Fortsätta utveckla arbetsmodell för att utarbeta nationell tillsynsstrategi

Tillgänglig och samordnad tillsynsvägledning och förenklad uppföljning

Utveckla och samordna råd och stöd till tillsynsmyndigheter

Utveckla en samlad nationell uppföljning och utvärdering av tillsyn och tillsynsarbetet

Kriterier och utbildning säkrar kompetent tillsynspersonal

Ta fram kriterier för kompetens inom tillsynen

Ta fram en plan för fort -och vidareutbildning för personer som arbetar med tillsyn

Digitalisering för optimerad resursanvändning och smarta lösningar

En strategi för effektivare, mer likvärdig och transparent tillsyn

Deluppdrag 1

Arbetsmodell för framtagande av nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Arbetsmodellens innehåll:

- **Strategins mål och syfte**, upplägg och form samt definitioner.
- **Hur myndigheterna samverkar i framtagande och översyn av strategin** och vad respektive tillsynsvägledande myndighet ansvarar för.
- **Hur intressenter ges möjlighet till inspel eller delaktighet i arbetet.**
- **Hur arbetsmodellen och tillsynsstrategin ska följas upp och utvärderas** och vid behov revideras.
- **Tillvägagångssättet för att ta fram en tillsynsstrategi.**

Ta fram en tillsynsstrategi

FAS 1 Uppstart

Sätta ramar
och roller för
arbetet.

Identifiera
behov och ta
fram
lägesbilder

FAS 2 Ta fram en tillsynsstrategi

Ta fram
förslag på
tänkbara
fokusområden

Remittering
av tänkbara
fokusområden

Val och slutlig
utformning av
fokusområden

BESLUT
4 årig strategi

FAS 3 Översyn och uppföljning

Årlig översyn
av strategin

Löpande
uppföljning
och
utvärdering av
strategin

FAS 4 Sammanställning av en strategiperiod

Sammanställa
resultatet av
en
tillsynsstrategi
period

Mars December

Januari – Mars

Mars – Maj

Juni

Februari - Juni

Februari – Mars (år 5)

Större förändringar i arbetsmodellen

Tillsynstrategin breddas till att även inkludera fokusområden och åtgärder för att stärka tillsynsmyndigheternas förmåga att genomföra sitt tillsynsuppdrag.

Utvecklat och förtydligat den samverkan som redan finns för att ta fram den nationella tillsynsstrategins perioder.

Remittering av tilltänkta fokusområden till tillsynsmyndigheterna.

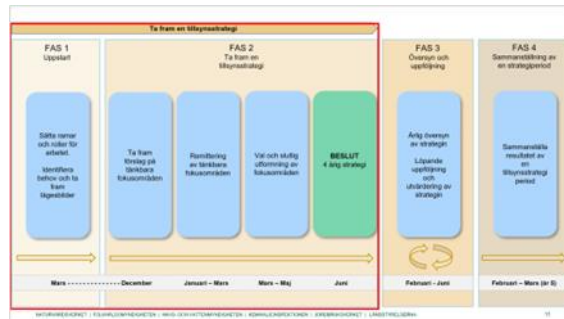
Nu startar arbetet

med att ta fram tillsynsstrategin för perioden 2026-2029

- Ett förberedande arbete med att ta fram en tillsynsstrategi för perioden 2026-2029 är påbörjad internt på Naturvårdsverket.
- Hela projektet startar i mars med en gemensam träff för deltagande myndigheter.

Tillsynsmyndigheternas deltagande

- Möjlighet att lämna inspel till strategin i den årliga uppföljningen av tillsynen.
- Medverkar i centrala arbetsgruppen.
- Bemannar referensgrupper för respektive tillsynsområde.
- Ger inspel till lägesrapporter.
- Ger synpunkter på tilltänka fokusområden.

Tillgänglig och samordnad
tillsynsvägledning och förenklad
uppföljning
Deluppdrag 2

Deluppdrag 2

Ta fram en plan för ökad digitalisering

som, med beaktande av säkerhetsskyddslagen (2018:585), kan leda fram till nya arbetssätt och till digitala lösningar för såväl tillsynsvägledning som för tillsyn och rapportering.

Föreslå åtgärder

för att utveckla en samlad nationell uppföljning och utvärdering av tillsyn och tillsynsvägledning i enlighet med 1 kap. 28 § miljötillsynsförordningen (som från den 1 augusti 2020 kommer att betecknas som 3 kap. 21 §)

Föreslå åtgärder

för att särskilt utveckla och förbättra (Länsstyrelsernas) uppföljning av kommunernas tillsynsarbete och ta fram lämpliga indikatorer som kan belysa betydelsen av samverkan mellan kommuner inom områden som direkt eller indirekt påverkar genomförandet av tillsynen.

Digitalisering av råd och stöd

The screenshot shows the website 'Miljötillsyn.se' with the main heading 'Tillsynsvägledning'. The navigation menu includes 'OM OSS', 'KALENDARIET', 'RAPPORTERA', 'UTBILDNINGAR', 'FORUM', and 'Q&A'. A search bar and 'MINA VERKTYG' are also visible. The main content area features a 'Hitta på sidan' sidebar with categories like 'Miljöskydd', 'Fordonstvätt', 'Bergkrossar', 'Hälsoskydd', 'Inomhusmiljö', 'Hygienlokaler', 'Förenade områden', 'Vattenverksamhet', 'Dammar', 'Markavvattning', 'Muddring', 'Kemikalietillsyn', 'Växtnäringstillsyn', and 'Tillsyn skyddad natur'. The main content area has four cards: 'Planering', 'Genomförande', and two others with images. A search bar contains 'Sök inom tillsynsvägledning' and a 'Prenumerera här' button is at the bottom.

Målbild

Alla som arbetar med tillsyn enligt miljöbalken hittar enkelt och samlat tillsynsvägledning och övrigt stöd samt ges möjlighet till erfarenhetsutbyte så att planering och genomförande av tillsynsuppdraget underlättas, vilket bidrar till en mer likvärdig och effektiv tillsyn.

En väg in

Fokus på
användaren

Fortsatt arbete digitalisering av råd och stöd

Fortsatt och fördjupad rättslig analys utifrån val av CMS-plattform

Fördjupad rättslig analys av informations-säkerhetsfrågor

Informations-säkerhetsklassning

Ta fram förslag på förvaltningsorganisation

Fördjupad intressent- och kravanalys för att säkerställa att olika intressenters behov och krav blir tillgodosedda

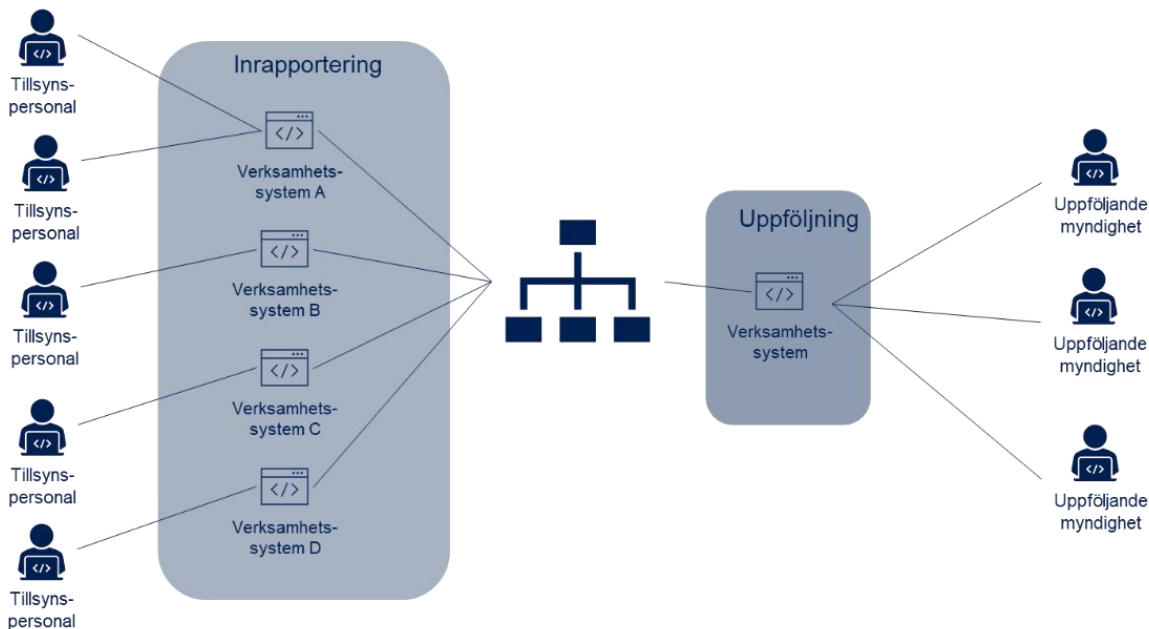

Fördjupad verksamhets- och kravanalys vad gäller val av tekniska lösningar

Ta fram en kostnadsuppskattning och förslag till finansiering.

Digitalisering av uppföljning och utvärdering

Målbild

All den information som både tillsyns- och tillsynsvägledande myndigheter behöver för att följa upp och utvärdera tillsynen enligt miljöbalken är enhetligt och digitalt dokumenterad samt enkelt tillgänglig.

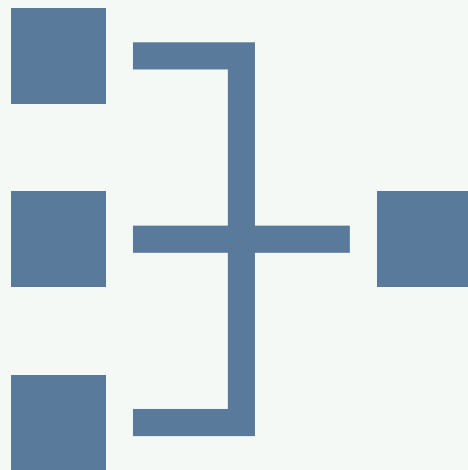
Enkelt att hämta och analysera tillsynsresultat

Enhetlig digital dokumentation av tillsyn enligt miljöbalken.

Enhetlig digital dokumentation

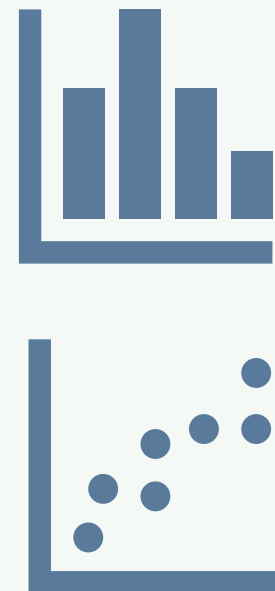
Säker automatiserad dataöverföring

Säker lagring

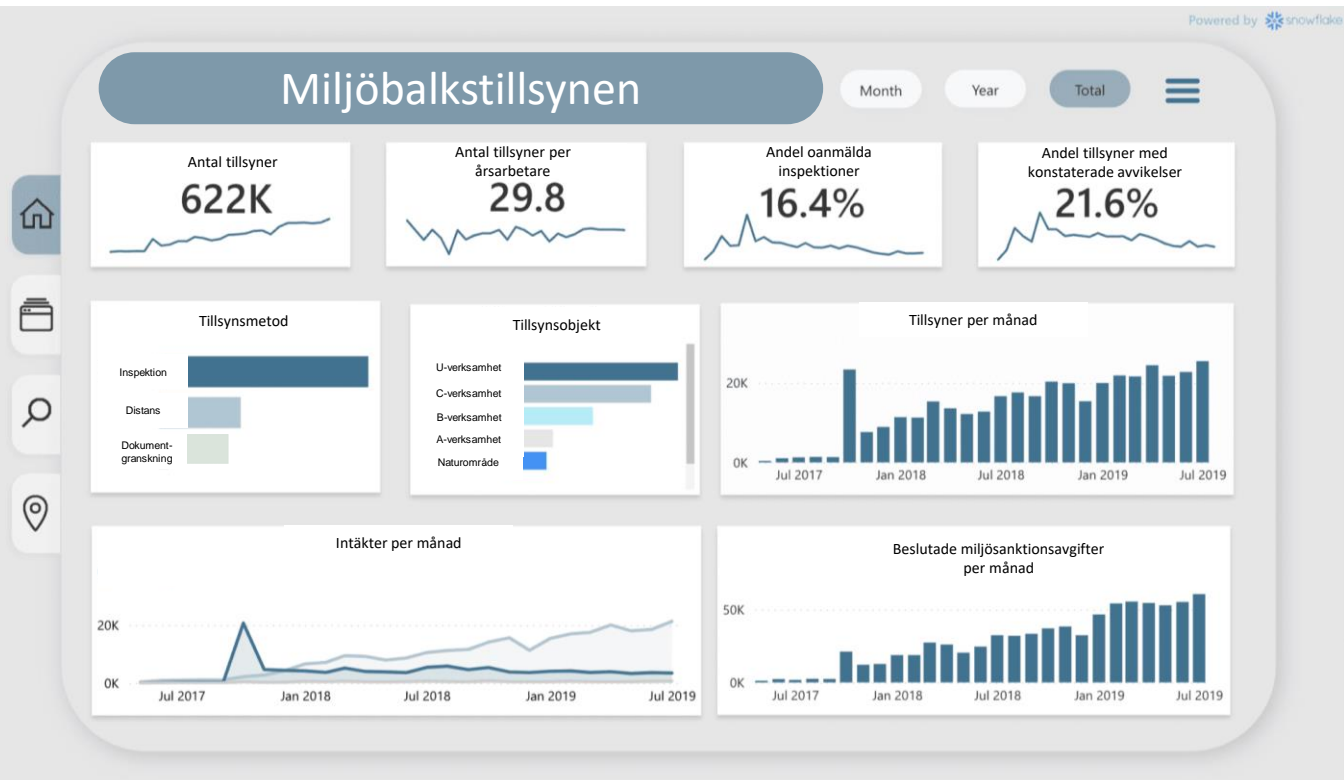

Förenklad analys och jämförelse

Digitalisering av uppföljning och utvärdering

OBS: Arbetsmaterial

All den information som både tillsyns- och tillsynsvägledande myndigheter behöver för att följa upp och utvärdera tillsynen enligt miljöbalken är enhetligt och digitalt dokumenterad samt enkelt tillgänglig.

Enkelt att hämta och analysera tillsynsresultat

Enhetlig digital dokumentation av tillsyn enligt miljöbalken.

Fortsatt arbete digitalisering av uppföljning och utvärdering

Nyttorealisering

Juridisk analys av
eventuella rättsliga
hinder och förslag
på lösningar

Informations-
säkerhetsklassning

Utreda och lämna
förslag på
organisationen
avseende hantering och
tillgänggörande av
tillsynsresultat

Slutföra framtagandet
av begrepps- och
informationsmodeller
för de centrala
tillsynsbegreppen

Ta fram modeller för:
Informationsutbyte
Informationslagring
Tillgängliggörande

Ta fram en
kostnadsuppskattning
och förslag till
finansiering.

Våra förslag:

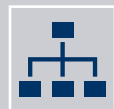
Regeringen ger berörda myndigheter ett uppdrag att genomföra aktiviteterna redovisade i planen för ökad digitalisering av tillsynsvägledning och tillsyn enligt miljöbalken.

Säkerställa genomförande och likvärdig prioritering av aktiviteterna i plan för ökad digitalisering

Säkra framtida samverkan mellan berörda myndigheter.

Naturvårdsverket samordnande myndighet.

Aktiviteterna i uppdraget tar ett år att genomföra.

Kriterier och utbildning säkrar kompetent tillsynspersonal

Deluppdrag 3

Kriterier för kompetens med konsekvensanalys

"Den personal som för en tillsynsmyndighets räkning utför tillsyn ska genom utbildning och erfarenhet ha den kunskap som behövs.

Det innebär att tillsynsmyndigheten ska säkerställa att den kompetens som krävs för att utöva tillsyn på ett rättssäkert och effektivt sätt finns tillgänglig. Kompetensen får säkras genom samverkan med andra tillsynsmyndigheter eller på annat sätt om den saknas inom den egna organisationen.

- Kompetens ska finnas inom de ansvarsområden enligt miljöbalken som identifierats i **myndighetens behovsutredning** och planerats i **tillsynsplanen**.
- **Grundläggande juridisk kompetens** ska finnas inom miljö- och förvaltningsrätt.
- **Fördjupad juridisk kompetens** ska finnas att tillgå för stöd i handläggningen vid behov.
- Kompetens ska finnas inom **tillsynsmetodik, kommunikation och bemötande**."

Plan för fort- och vidareutbildning

- Tar upp det som är gemensamt för alla som arbetar med tillsyn enligt miljöbalken, till exempel:
 - Förvaltningskunskap
 - Olika delar av miljöbalken och dess författningar
 - Tillsynsmetodik, kommunikation och bemötande
- Kommer att finnas på den gemensamma plattformen för tillsynsvägledning.
- Kommer innehålla hänvisningar till vägledningar, utbildningar, inspelade seminarier och liknande.

Fortsatt arbete inom kompetens och utbildning

- Förslag: kriterierna för kompetens införs som en bestämmelse i miljötillsynsförordningen.
- Om kriterier för kompetens införs i miljötillsynsförordningen tar vi deltagande myndigheter fram en kompletterande vägledning med förtydliganden.
- Utbildningsfrågor inom våra myndigheters tillsynsvägledande ansvar kommer att hanteras i Tillsynsrådet.

Havs
och Vatten
myndigheten

